

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E FINANCAVE DHE EKONOMISË
Agjencia Kombëtare e Arsimit, Formimit Profesional dhe Kualifikimeve

PROGRAMI
I KURSIT TË UNIFIKUAR
“AUTOMEKANIKË”

Kodi: PK-M-5-21

Miratoi:

MINISTRI

.....

Tiranë, 2021

PROGRAMI I KURSIT TË UNIFIKUAR

“AUTOMEKANIKË” (PK-M-5-21)

I. Profili Profesional i Automekanikut

a) Karakteristikat e automekanikut

Automekaniku është i aftë të kryejë *detyra* profesionale si i punësuar në ndërmarrje të shërbimeve të mjeteve (të lehta) të transportit ose si i vetëpunësuar në servise për punimet automekanike të këtyre automjeteve.

Për realizimin me sukses të këtyre detyrave, automekaniku duhet që të zotërojë *njohuri* profesionale që kanë të bëjnë me konceptet dhe procedurat bazë, si dhe *shprehi* profesionale që lidhen me veprimtarinë profesionale të automekanikut për automjetet.

Suksesi i automekanikut është i lidhur ngushtë dhe me *sjellje* (qëndrime) të tilla si: gjakftohtësia, shkathtësia, kujdesi, përqendrimi, mospërdorimi i pijeve alkoolike, korrektësia, disiplina etj., sjellje që e ndihmojnë atë të plotësojë kërkesat dhe përballojë vështirësitë e punës.

b) Mundësitë e punësimit dhe karriera profesionale e automekanikut

Profesioni i automekanikut është i lidhur ngushtë me procedurat e punës për mirëmbajtjen dhe riparimin e automjeteve. Ai mund të punësohet në ndërmarrje të shërbimeve të automjeteve ose të vetëpunësohet në servise të këtyre automjeteve dhe në dyqane të shitjes së pjesëve të këmbimit.

Me përvojë pune dhe me kualifikime shtesë, automekaniku mund të përparojë profesionalisht në nivelin e automekanikut të kualifikuar. Më pas, nëpërmjet kualifikimit të mëtejshëm në shkollat profesionale, trajnimit në qendra të formimit profesional apo nëpërmjet punës, një automekanik mund të ndërmarrë disa funksione mbikëqyrëse duke ngritur shkallët e karrierës si teknik i mesëm. Ndjekja e shkollës së lartë, çon në diplomimin e specialistëve të këtij profesioni në nivelin e inxhinierit për mjetet e transportit.

Për të zhvilluar aktivitet privat në fushën e mirëmbajtjes dhe riparimit të automjeteve, duhet regjistrimi për ushtrim aktiviteti si person fizik apo juridik, sipas rastit.

Ky kurs i përgatit kursantët me kompetenca profesionale për të ushtruar veprimtari profesionale të përfshira në njësinë “Riparues dhe mirëmbajtës të automjeteve”, me kod 7231, referuar Listës Kombëtare të Profesioneve.

Punonjësit në këtë profesion mund të specializohen në fushat e mëposhtme, të tilla si: motorist, xhenerik, elektroauto, gomist, montues dhe riparues të sistemeve ngrohëse-ftohëse në automjete, llamarinist dhe bojaxhi në automjete, pompist, baterist etj.

II. Kompetencat që fitojnë kursantët në përfundim të Kursit për Automekanikë.

Në përfundin të Kursit për Automekanikë, kursantët do të jenë të aftë të:

- Përdorin dhe interpretojnë dokumentacionin teknik për shërbime në automjetet e lehta.
- Realizojnë organizimin e vogël të punës në repartin ose servisën për shërbime në automjete.
- Përzgjedhin dhe përdorin mjetet, pajisjet, instrumentat, makineritë dhe materialet e duhura të punës.
- Përzgjedhin pjesët e këmbimit për automjetet.
- Mirëmbajnë mjetet, materialet, pajisjet dhe makineritë në mjedisin e punës.

- Kryejnë matje dhe kontrole që lidhen me shërbimet në automjetet e lehta.
- Realizojnë procedurat e çmontimit dhe e montimit të pjesëve të automjeteve të lehta.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e motorit.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e freksionit.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e kutisë së shpejtësisë.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e elementeve të transmisionit.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e elementeve të sistemit të drejtimit.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e elementeve të sistemit të frenimit.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e elementeve të sistemit të ecjes.
- Realizojnë mirëmbajtjen dhe riparimin e elementeve të sistemit elektrik.
- Realizojnë diagnostikimin e parregullsive të automjeteve të lehta
- Kryejnë llogaritje të thjeshta ekonomike që lidhen me shërbimet e mirëmbajtjes dhe riparimit në automjetet e lehta.
- Plotësojnë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimet në automjetet e lehta.
- Zbatojnë standardet e profesionit të automekanikut për automjetet e lehta.
- Zbatojnë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë shërbimit të automjeteve.
- Komunikojnë me etikë profesionale me eprorët, kolegët dhe klientët.

III. Kërkesat e pranimit në Kursin për Automekanikë.

Pjesmarrësit në Kursin për Automekanikë duhet të jenë mbi 16 vjeç, të kenë përfunduar arsimin e detyruar.

IV. Kohëzgjatja e Kursit për Automekanikë

360 orë mësimore, ku

1 orë mësimore = 45 minuta

V. Modulet e Kursit për Automekanikë

Nr	Titulli i Modullit	Kodi	Kohëzgjatja	Rezultatet Mësimore
1	Hyrje në profesionin e automekanikut	MK-18-251-2I	60 orë mësimore Rekomandohet: 80% Teori 10% Praktikë 10% Vlerësime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursanti përshkruan veçoritë e profesionit të automekanikut. 2. Kursanti përshkruan ndërtimin e përgjithshëm të automjeteve të lehta. 3. Kursanti përshkruan motorët për automjetet e lehta. 4. Kursanti përshkruan pjesët xhenerike të automjeteve të lehta. 5. Kursanti përshkruan sistemin elektrik të automjeteve të lehta 6. Kursanti përdor dokumentacionin teknik për shërbimet në automjetet e lehta. 7. Kursanti përshkruan mirëmbajtjen, riparimin dhe diagnostikimin në automjetet e lehta. 8. Kursanti përshkruan rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit në shërbimet e automjeteve të lehta

2	Punime në motorin e automjetit të lehtë	MK-18-252-21	90 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori 80% Praktikë 10% Vlerësime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursanti zmonton e monton pjesët e motorit të automjetit. 2. Kursanti kryen shërbime në mekanizmat e motorit. 3. Kursanti kryen shërbime në sistemin e ushqimit të motorit. 4. Kursanti kryen shërbime në sistemin e ftohjes së motorit. 5. Kursanti shërbime në sistemin e vajtjes së motorit. 6. Kursanti kryen shërbime në sistemin elektrik të motorit.
3	Punime në transmisionin e automjetit të lehtë	MK-18-253-21	70 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori 80% Praktikë 10% Vlerësime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursanti kryen shërbime në friksionin e automjetit. 2. Kursanti kryen shërbime në kutitë e shpejtësisë mekanike dhe automatike. 3. Kursanti kryen shërbime në transmisionin kardanak të automjetit. 4. Kursanti kryen shërbime në transmisionin kryesor, diferencialin dhe gjysëmboshtet e automjetit
4	Punime në sistemin e drejtimit të automjetit të lehtë	MK-18-254-21	40 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori 80% Praktikë 10% Vlerësime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursanti kryen shërbime në sistemin e levave të kthimit të automjetit. 2. Kursanti kryen shërbime në mekanizmin e kthimit të sistemit të drejtimit të automjetit. 3. Kursanti kryen shërbime në përforcuesit të sistemit të drejtimit të automjetit. 4. Kursanti kryen shërbime në grupin e timonit të sistemit të drejtimit të automjetit.
5	Punime në sistemin e frenimit të automjetit të lehtë	MK-18-255-21	40 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori 80% Praktikë 10% Vlerësime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursanti kryen shërbime në frenat e automjetit. 2. Kursanti kryen shërbime në sistemin e frenimit me ABS të automjetit. 3. Kursanti kryen shërbime në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave të automjetit. 4. Kursanti kryen shërbime në mekanizmin e frenave të dorës së automjetit.
6	Punime në sistemin e elektrik të automjetit të lehtë	MK-18-256-21	30 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori 80% Praktikë 10% Vlerësime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursanti kryen shërbime në burimet e ushqimit me energji elektrike të automjetit. 2. Kursanti kryen shërbime në elementet e sistemit elektrik të automjetit.

7	Punime në sistemin e ecjes dhe të varjes së automjetit të lehtë	MK-18-257-21	30 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori 80% Praktikë 10% Vlerësime	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kursanti kryen shërbime në sistemin e ecjes së automjetit. 2. Kursanti kryen shërbime në sistemin e varjes së automjetit.
---	---	--------------	--	---

VI. Vlerësimi dhe Çertifikimi

Kursantët vlerësohen nga instruktorët e Kursit për të gjitha Rezultatet Mësimore që përmbajnë të gjitha Modulet e Kursit dhe nëse vlerësohen pozitivisht, futen në Provimin përfundimtar teoriko-praktik.

Nëse vlerësohen pozitivisht edhe në Provimin përfundimtar teoriko-praktik, kursantët fitojnë Çertifikatën përkatëse që njihet nga MFE.

VII. Përshkruesit e Moduleve të Kursit për Automekanikë:

1. Moduli “Hyrje në profesionin e automekanikut”

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	HYRJE NE PROFESIONIN E AUTOMEKANIKUT	MK-18-251-21
Qëllimi i modulit	Një modul që i njeh kursantët me veçoritë e profesionit të automekanikut për automjetet e lehta, me ndërtimin dhe funksionimin e automjeteve të lehta, me dokumentacionin teknik përkatës, me procedurat e mirëmbajtjes, riparimit dhe shërbimit të automjetit, me rregullat për mbrojtjen në punë dhe mbrojtjen e mjedisit gjatë shërbimit të automjeteve të lehta.	
Kohëzgjatja e modulit	60 orë mësimore Rekomandohet: 80% Teori; 10% Praktikë; 10% Vlerësime	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Kursantët duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar dhe të jenë mbi 16 vjeç	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Kursanti përshkruan veçoritë e profesionit të automekanikut. Kriteret e vlerësimit: Kursanti duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të përshkruajë funksionet, detyrat dhe veprimtaritë kryesore të punës së automekanikut në automjetet e lehta. - të përshkruajë kërkesat profesionale për riparuesit dhe mirëmbajtësit e automjeteve. - të tregojë mundësitë e punësimit dhe të karrierës profesionale të automekanikut. - të përshkruajnë ndërtimin, funksionimin dhe pajisjen e një servisi për shërbimet në automjetet e lehta. - të përshkruajë mjetet, pajisjet dhe makineritë që përdoren për shërbimet në automjetet e lehta. - të tregojë organizimin në një servisi për shërbimet në automjetet e lehta. - të përshkruajë rregullat e komunikimit me etikë profesionale me eprorët, kolegët dhe klientët. - të përshkruajë kuadrin ligjor bazë që vepron në sektorin e shërbimeve në automjetet e lehta. - të shpjegojë zbatimin e kodit të punës dhe kërkesat ligjore për hapjen dhe veprimtarinë e bizneseve për shërbimet në automjetet e lehta. - të përshkruajë zërat që konsiderohen për llogaritjen kostos dhe çmimit të shërbimeve në automjetet e lehta. - të kryejë llogaritje ekonomike të thjeshta për shërbimet në automjetet e lehta. 	

-
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Pyetje përgjigje me shkrim.

RM 2 Kursanti përshkruan ndërtimin e përgjithshëm të automjeteve të lehta.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë:

- të bëjë klasifikimin e mjeteve të transportit.
- të listojë sistemet kryesore të automjeteve të lehta.
- të përshkruajë kornizën (shasinë), karrocërinë dhe llojet e tyre.
- të përshkruajë rolin dhe llojet e motorëve me djegie të brendëshme (MDB).
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të transmetimit të fuqisë.
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të drejtimit.
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të frenimit.
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të ecjes.
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të varjes.
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit elektrik.
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit elektronik/kompjuterik të automobilin.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Pyetje përgjigje me shkrim.

RM 3 Kursanti përshkruan motorët për automjetet e lehta.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të listojë llojet dhe veçoritë e MDB,
- të përshkruajë skemën e ndërtimit të MDB,
- të përshkruajë funksionimin e motorëve me përzierje të brendshme,
- të përshkruajë parimin dhe ciklin e punës së MDB me katër kohë, me benzinë,
- të përshkruajë parimin dhe ciklin e punës së MDB me katër kohë, me naftë,
- të përshkruajë parimin dhe ciklin e punës së MDB me dy kohë.
- të shpjegojë ndërtimin e përgjithshëm të MDB të tipeve “Otto” dhe “Diezel”,
- të shpjegojë parametrat dhe regjimet kryesore të punës së MDB,

- të listojë pjesët kryesore të palëvizshme dhe të lëvizshme të motorit
- të përshkruajë bllokun e cilindrave dhe cilindrat,
- të përshkruajë kokën e motorit,
- të përshkruajë karterin dhe nënkarterin,
- të listojë mekanizmat dhe sistemet kryesore të MDB,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e mekanizmit bjellë-manivelë,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e mekanizmit gaz-shpërndarës,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të ndezjes së MDB,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të lëshimit të MDB,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të ushqimit të MDB,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të shkarkimit të gazeve të MDB,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të ftohjes së MDB,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit të vajisjes së MDB,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e sistemit elektrik të MDB,

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Pyetje - përgjigje me shkrim.

RM 4 Kursanti përshkruan pjesët xhenerike të automjeteve të lehta

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të tregojë rolin, llojet, ndërtimin dhe funksionimin e friksionit në automjetet e lehta,
- të interpretojë skemën e ndërtimit dhe funksionimit të friksionit,
- të përshkruajë rolin, llojet dhe ndërtimin e mekanizmave të komandimit të friksioneve
- të tregojë rolin e kutisë së shpejtësisë në automjetet e lehta
- të listojë llojet e kutive të shpejtësisë dhe tregojë veçoritë e tyre,
- të përshkruajë ndërtimin dhe funksionimin e kutive të shpejtësisë manuale.
- të përshkruajë ndërtimin dhe funksionimin e kutive të shpejtësisë automatike dhe robotike.
- të përshkruajë llojet dhe ndërtimin e mekanizmave të komandimit të kutive të shpejtësisë,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e transmisionit kardanic,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e transmisionit kryesor,

- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e diferencialit,
- të përshkruajë rolin, ndërtimin dhe funksionimin e gjysmëboshteve,
- të përshkruajë rolin, llojet, ndërtimin dhe funksionimin e varëseve,
- të përshkruajë elementet mbështetës, rrotat,
- të përshkruajë skemën e ndërtimit dhe funksionimit të sistemit të drejtimit,
- të përshkruajë skemën e ndërtimit dhe funksionimit të llojeve të përforcuesve të sistemit të drejtimit,
- të përshkruajë skemën e ndërtimit dhe funksionimit të llojeve të sistemeve të frenimit,
- të përshkruajë skemën e ndërtimit dhe funksionimit të llojeve të frenave stacionare (dorës),

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Pyetje - përgjigje me shkrim.

RM 5 Kursanti përshkruan sistemin elektrik të automjeteve të lehta

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të tregojë rolin dhe pjesët kryesore të sistemit elektrik të automjetit të lehtë.
- të interpretojë skemën, funksionimin dhe elementet përbërëse të sistemit të furnizimit me energji elektrike të automjetit të lehtë.
- të përshkruajë qëllimin, ndërtimin dhe funksionimin e baterisë.
- të përshkruajë qëllimin, ndërtimin dhe funksionimin e alternatorit.
- të përshkruajë qëllimin, funksionimin dhe elementët përbërëse të sistemit të ndriçim-sinjalizimit të automjetit të lehtë
- të përshkruajë qëllimin, skemën, funksionimin dhe elementët përbërës të pajisjeve elektrike ndihmëse të automjetit të lehtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Pyetje - përgjigje me shkrim.

RM 6 Kursanti përdor dokumentacionin teknik për punimet në MDB.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të përshkruajë qëllimin dhe rëndësinë e dokumentacionit teknik,
- të interpretojë simbolet dhe skemat e ndryshme të automjeteve të lehta,
- të realizojë zbërthimin nga skema të elementëve të

- sistemeve të ndryshme në automjetet e lehta,
- të interpretojë skemat kinematike që paraqesin ndërtimin dhe funksionimin e automjeteve të lehta,
- të interpretojë skemat hidraulike të automjeteve të lehta,
- interpretojë skemat elektrike të thjeshta,
- të interpretojë llojet e ndryshme të bashkimeve të pjesëve të ndryshme,
- të përshkruajë materialet kryesore të pjesëve të ndryshme, si dhe vetitë e tyre fizike, kimike dhe mekanike,
- të përshkruajë matjet teknike të thjeshta në automjete dhe instrumentat matëse përkatëse,
- të shpjegojë çfarë janë saktësia përmasave dhe cilësia e sipërfaqeve të detaleve,
- të shpjegojë çfarë janë tolerancat e përmasave dhe gjeometrike të detaleve dhe si ndikojnë ato në çiftet e detaleve,
- të konsultohet me instruksionet e prodhuesit për zbatimin e standarteve të çmontim/montimit të pjesëve të ndryshme,
- të interpretojë momentet përdredhës në shtrëngim, këndet e shtrëngimit të përcaktuara,
- të konsultohet me instruksionet e prodhuesit për zbatimin e standarteve të çmontim/montimit për shërbimet dhe riparimet e automjetit.
- të konsultohen me instruksionet e prodhuesit për fluidët/lubrikuesit që përdoren në automjetet e lehta,
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët që zëvendësohen.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Pyetje - përgjigje me shkrim.

RM 7 Kursanti përshkruan mirëmbajtjen, riparimin dhe diagnostikimin në automjetet e lehta.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të tregojë llojet dhe shkaqet e dëmtimeve të detaleve dhe të pjesëve të përbërëse të sistemeve të automjeteve të lehta.
- të shpjegojë si ndodh konsumimi i detaleve dhe nyjeve të sistemeve të automjeteve të lehta dhe roli i faktorëve të ndryshëm në konsumim.
- të tregojë masat për parandalimin dhe pakësimin e dëmtimeve të sistemeve të automjeteve të lehta.
- të përshkruajë metodat e riparimit të sipërfaqeve, të detaleve dhe nyjeve të mekanizmave dhe sistemeve të ndryshme.
- të përshkruajë procedurat e zëvendësimit të detaleve dhe nyjeve në sistemet dhe mekanizmat e automjeteve të lehta.
- të klasifikojë llojet e shërbimeve në sistemet e ndryshme të automjeteve të lehta.
- të tregojë veçoritë e shërbimeve të mirëmbajtjes në automjetet e lehta.

- të tregojë veçoritë e shërbimeve teknike periodike në automjetet e lehta.
- të tregojë veçoritë e shërbimeve të riparimit në automjetet e lehta.
- të tregojë veçoritë e riparimeve të çastit në automjetet e lehta.
- të përshkruajë rëndësinë e diagnostikimi të parregullsive në automjetet e lehta.
- të përshkruajë metodat kryesore dhe pajisjet për diagnostikimin e parregullsive në automjetet e lehta.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Pyetje - përgjigje me shkrim.

RM 8 Kursanti përshkruan rregullat e sigurimit teknik dhe të mbrojtjes së mjedisit në shërbimet e automjeteve të lehta.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të shpjegojë rëndësinë e zbatimit të rregullave të ruajtjes së personit në punë gjatë punimeve në shërbimet e automjeteve të lehta,
- të shpjegojë masat e mbrojtjes në mjediset e punës për shërbimet e automjeteve të lehta,
- të listojë aksidentet kryesore që mund të ndodhin gjatë kryerjes së shërbimeve të mjeteve të transportit duke shpjeguar mënyrën e shmangies së tyre,
- të përshkruajë legjislacionin shqiptar të sigurisë dhe mbrojtjes së shëndetit në punë dhe dokumentacionin e detyrueshëm,
- të shpjegojë rëndësinë dhe përbërjen e kutisë së ndihmës së parë,
- të përdorë drejt mjetet dhe medikamentet e ndihmës së parë,
- të shpjegojë dhe zbatojë procedurat për dhënien e ndihmës së parë në rastet e plagosjeve,
- të shpjegojë dhe zbatojë procedurat për dhënien e ndihmës së parë në rastet e humbjes së vetëdijes,
- të zbatojë rregullat e sigurisë dhe mbrojtjes së mjedisit,
- të përshkruajë masat për garantimin e sigurisë në punë dhe mbrojtjes së mjedisit në shërbimet e automjeteve të lehta,
- të shpjegojë masat e mbrojtjes nga rryma elektrike,
- të shpjegojë masat e mbrojtjes nga zjarri,
- të përshkruajë rregullat e sigurimit teknik gjatë kryerjes së punimeve me ngarkesa dhe pesha të rënda,
- të përshkruajë rregullat e sigurimit teknik gjatë kryerjes së punimeve me pajisje fikse dhe të lëvizshme,
- të përshkruajë rregullat e sigurimit teknik të ruajtjes, magazinimit dhe gjatë kryerjes së punimeve me lëngje dhe gaze të ndryshme,
- të përshkruajë rreziqet kryesore të ndotjes së mjedisit dhe masat përkatëse për eliminimin e ndotjes.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Pyetje - përgjigje me shkrim.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore dhe në mjediset e punës së reparit të shërbimeve në automjetet e lehta. Rekomandohen dhe vizita e praktikim në servise të automjeteve të lehta.
- Instruktori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shpjegimet të ilustruara me materiale pamore dhe me objekte konkrete.
- Kursantët duhet të angazhohen në veprimtari konkrete në mjediset e punës në reparit të servisit të automjeteve të lehta. Atyre duhet t'i jepen detyra të ndryshme në lidhje me çështjet që trajtohen në modul. Kursantët duhet të nxiten që të diskutojnë në lidhje me detyrat që kryejnë dhe proceset e punës që vëzhgojnë.
- Gjatë vlerësimit të kursantëve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së njohurive teorike dhe shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Klasë mësimore e pajisur me mjete dhe materiale pamore.
  - Reparte të shërbimit të automjeteve të lehta.
  - Kataloge, rregullore, manuale, udhëzuesa, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
  - Medie didaktike (CD, filma, etj) për konkretizimin e njohurive dhe aftësive.
-

2. Moduli “Punime në motorin e automjetit të lehtë”

<i>PERSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PUNIME NË MOTORIN E AUTOMJETIT TË LEHTË	MK-18-252-21
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson kursantët për të kryer punime të ndryshme të zmontimit dhe montimit të motorëve me djegie të brendshme të automjeteve, si dhe punime të mirëmbajtjes dhe të riparimit në sistemet dhe mekanizmat tij.	
Kohëzgjatja e modulit	90 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori; 80% Praktikë; 10% Vlerësime	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Kursantët duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar, të jenë mbi 16 vjeç dhe të kenë kryer modulën “Hyrje në profesionin e automekanikut”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Kursanti zmonton e monton pjesët e motorit të automjetit. Kriteret e vlerësimit: Kursanti duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none"> - të analizojë drejt dokumentacionin teknik të motorit të automjetit. - të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontimin e montimin e pjesëve të motorit. - të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontimin e montimin e pjesëve të motorit. - të përgatitë motorin dhe vendin e punës për zmontim e montim të motorit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të elementeve të sistemit të ushqimit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të elementeve të sistemit të ftohjes. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të elementeve të sistemit të ndezjes. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të elementeve të sistemit të lëshimit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të kokës së motorit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të nënkarterit. - të zbatojë procedurat e zmontimit e montimit të elementeve të sistemit të vajisjes. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të boshtit me gunga dhe elementeve të shpërndarjes së gazeve. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të boshtit të motorit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të grupit piston-cilindër.	

- të pastrojë dhe sistemojë si duhet pjesët e zmontuara të motorit.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për materialet dhe punën e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë zmontimit dhe montimit të pjesëve kryesore të motorit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 2 Kursanti kryen shërbime në mekanizmat e motorit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë dokumentacionin teknik të motorit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në mekanizmat e motorit.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në mekanizmat e motorit.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në mekanizmat e motorit.
- të realizojë matje dhe kontrole paraprake për përcaktimin e saktë të parregullsive të motorit.
- të çmontojë lidhjet e motorit me agregatet tjera.
- të çmontojë motorin nga automjeti (nëse është e nevojshme), ta pastrojë e lajë dhe ta vendosë në bangon e punës
- të shkëputë lidhjet e kokës së motorit me elementet e tjera
- të zbatojë procedurën e çmontimit të kokës së motorit.
- të matë, kontrollojë dhe përcaktojë parregullsitë e ndryshme të kokës së motorit
- të zbatojë procedurën e pastrimit të dhomave të djegies në kokën e motorit.
- të zbatojë procedurën e pastrimit dhe e rrafshimit të sipërfaqes së kokës së motorit.
- të zbatojë procedurën e çmontimit të guarnicionit të kokës së motorit dhe pastrojë sipërfaqen e bllokut të cilindrave.
- të zbrazë vajin nga nënkarteri i motorit.
- të zbatojë procedurën e çmontimit të nënkarterit dhe guarnicionit të tij.

Te mekanzmi biellë- manivelë:

- të zbatojë procedurën e çmontimit nga boshti motorik dhe kontrollit të nyjeve piston-biellë.
- të zbatojë procedurën e çmontimit dhe kontrollit të elementeve të nyjes piston-biellë (biellës, bokullës së biellës, bronxinave, spinotit, pistonit, fashove).
- të zbatojë procedurën e çmontimit dhe kontrollit të boshtit motorik.

- të zbatojë procedurën e çmontimit të permistopave, të rrotës me dhëmbë të shpërndarjes dhe volantit nga boshti motorik.
- të realizojë kontrollet dhe matjet e qafave të boshtit motorik, si dhe të përzgjedhë përmasat riparuese të tyre.
- të zbatojë procedurën e kontrollit të bangove dhe kushinetave (bronxinave) të boshtit motorik.
- të realizojë kontrollet dhe matjet e këmishave të cilindrave, si dhe të përzgjedhë përmasat riparuese të tyre.
- të zbatojë procedurën e çmontimit dhe e montimit të këmishave të reja (nëse duhet të zëvendësohen).
- të zbatojë procedurën e pastrimit të vrimave dhe kanaleve të kalimit të vajit në elementet e mekanizmit bjellë manivelë;
- të zbatojë procedurën e pastrimit të kanaleve dhe dhomave të kalimit të lëngut ftohës në bllokun e cilindrave;
- të zbatojë procedurën e montimit të elementeve të nyjes piston-biellë (biellës, bokullës së biellës, bronxinave, spinotit, pistonit, fashove).
- të zbatojë procedurën e montimit dhe e përshtatjes së boshtit motorik, kushinetave dhe bangove të tij.
- të zbatojë procedurën e montimit të nyjeve piston-biellë me qafat e boshtit motorik.
- të zbatojë procedurën e montimit në boshtin motorik, të rrotës me dhëmbë të shpërndarjes dhe volantit.
- të zbatojë procedurën e montimit të guarnicionit dhe kokës së motorit.
- të realizojë montimin e lidhjeve dhe pjesëve të çmontuara nga koka dhe trupi i motorit.
- të zbatojë procedurën e montimit të guarnicionit dhe nënkarterit të motorit.
- të hedhë vajin në nënkarterin e motorit.
- të montojë motorin në automjet (nëse është është hequr më parë).
- të realizojë provën e funksionimit të pjesëve të riparuar ose të zëvendësuara të mekanizmit bjellë manivelë.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e mekanizmit bjellë manivelë që do të zëvendësohen.

Te mekanizmi i shpërndarjes së gazeve të motorit:

- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në mekanizmin shpërndarjes së gazeve të motorit.
- të heqë kapakun e valvolave dhe kapakun e rrotave të dhëmbëzuara ose zinxhirit të shpërndarjes.
- të realizojë kontrollin pamor-dëgjimor të funksionimit të mekanizmit të shpërndarjes së gazeve dhe përcaktimine parregullsive.
- të realizojë kontrollin dhe matjen e hapësirave termike midis bishtave të valvolave dhe elementeve që transmetojnë lëvizjen, si dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të zbatojë procedurën e çmontimit të nyjeve të valvolave.

- të zbatojë procedurën e çmontimit të elementeve që transmetojnë lëvizjen nga boshti me gunga te bishtat e valvolave.
- të zbatojë procedurën e heqjes së zinxhirit të shpërndarjes (kur ka të tillë).
- të zbatojë procedurën e çmontimit të rrotës me dhëmbë (ose rrotës yll) të boshtit me gunga.
- të zbatojë procedurën e çmontimit të boshtit me gunga dhe elementeve të tij.
- të zbatojë procedurën e çmontimit të foleve (sedieve) dhe udhëzuesve (guidave) të valvolave (nëse është e nevojshme).
- të realizojë matjet dhe kontrollet e pjesëve të çmontuara, si dhe përcaktimin e parregullsive.
- të përzgjedhë pjesët e mekanizmit të shpërndarjes së gazeve që do të zëvendësohen.
- të zbatojë procedurën e montimit të foleve dhe udhëzuesve të valvolave.
- të zbatojë procedurën e frezimit dhe zmerilimit të foleve të valvolave (kur është e nevojshme).
- të zbatojë procedurën e montimit të boshtit me gunga dhe elementeve të tij.
- të zbatojë procedurën e montimit në bosht e rrotës me dhëmbë (ose rrotës yll) sipas shenjave të vënies në fazë.
- të zbatojë procedurën e montimit të elementeve që transmetojnë lëvizjen nga boshti me gunga te bishtat e valvolave.
- të zbatojë procedurën e montimit të nyjeve të valvolave.
- të zbatojë procedurën e vendosjes së zinxhirit të shpërndarjes (kur ka të tillë) dhe vendosjes në fazë të mekanizmit të shpërndarjes së gazeve.
- të zbatojë procedurën e regjistrimit të hapësirave termike midis bishtave të valvolave dhe elementeve që transmetojnë lëvizjen (kur nuk janë vetëregjistruese).
- të realizojë kontrollin e funksionimit të mekanizmit të riparuar të shpërndarjes së gazeve dhe mënjanimin e parregullsive të mundshme.
- të realizojë montimin e kapakut të valvolave dhe kapakut të rrotave të dhëmbëzuara ose zinxhirit të shpërndarjes, si dhe gurnicioneve të tyre.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogëve) për të përzgjedhur pjesët e mekanizmit të shpërndarjes së gazeve që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat dhe pajisjet e punës.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimet e kryera.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të mekanizmave të motorit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 3 Kursanti kryen shërbime në sistemin e ushqimit të motorit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë dokumentacionin teknik të motorit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e ushqimit të motorit.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në sistemin e ushqimit të motorit.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në sistemin e ushqimit të motorit.
- të realizojë kontrollin e elementeve të sistemit të ushqimit e shkarkimit të motorit dhe përcaktimin e parregullsive.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të filtrave të sistemit të ushqimit të motorit.
- të realizojë përzgjedhjen e filtrave të duhur të sistemit të ushqimit;
- të realizojë shkëputjen nga filtri të tubave të prurjes dhe dërgimit të lëndës djegëse;
- të realizojë bllokimin e tubit të prurjes për mosrjedhjen e lëndës djegëse;
- të realizojë çmontimin dhe heqjen e filtrit të lëndës djegëse;
- të realizojë montimin e filtrit të ri të lëndës djegëse;
- të realizojë bashkimin e filtrit të lëndës djegëse me tubat e prurjes dhe të dërgimit të lëndës djegëse.
- të realizojë provën e funksionimit të filtrave të sistemit të ushqimit të motorit.

Te sistemi i ushqimit me naftë (diesel)

- të zbatojë procedurën e zëvendësimit të injektorëve të naftës të sistemit të ushqimit të motorit “diesel”.
- të bëjë përzgjedhjen e injektorëve të duhur të sistemit të ushqimit të motorit.
- të realizojë shkëputjen nga injektorët të tubave të dërgimit dhe të rikthimit të naftës;
- të realizojë çmontimin dhe heqjen e injektorëve nga koka e motorit;
- të realizojë vendosjen dhe montimin e injektorëve të rinj;
- të realizojë lidhjen me injektorët të tubave të dërgimit dhe të rikthimit të naftës,
- të realizojë provën e funksionimit të injektorëve të zëvendësuar.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të pompës së presionit të ulët të sistemit të ushqimit të motorit “diesel”;
- të realizojë shkëputjen nga pompa e presionit të ulët të

- tubit të dërgimit dhe tubit të prurjes së naftës;
- të realizojë bllokimin e tubit të prurjes për mos rrjedhjen e naftës;
- të realizojë çmontimin dhe heqjen e pompës së presionit të ulët;
- të realizojë kontrollin dhe riparimin e pompës së presionit të ulët (nëse është e nevojshme).
- të realizojë përzgjedhjen e pompës së re të presionit të ulët (nëse është e nevojshme);
- të realizojë vendosjen dhe montimin e pompës së riparuar (ose të re) të presionit të ulët;
- të realizojë lidhjen e pompës së presionit të ulët me tubin e dërgimit dhe tubin e prurjes së naftës;
- të realizojë provën e funksionimit të pompës së presionit të ulët të zëvendësuar.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të pompës së naftës (të presionit të lartë) të sistemit të ushqimit të motorit “diesel”;
- të realizojë përzgjedhjen e pompës së duhur të naftës;
- të realizojë shkëputjen nga pompa e naftës e lidhjeve elektrike;
- të realizojë shkëputjen nga pompa e naftës dhe nga injektorët e tubave të prurjes dhe të dërgimit të naftës;
- të realizojë çmontimin dhe heqjen e pompës së naftës;
- të organizojë kontrollin, riparimin dhe regjistrimin e pompës së naftës në një servis të specializuar.
- të realizojë vendosjen në fazë dhe montimin e pompës së naftës, të re ose të riparuar;
- të realizojë lidhjen me pompën e naftës të tubave të prurjes dhe tubave të dërgimit të naftës në injektorë;
- të realizojë vendosja e lidhjeve elektrike në pompën e naftës;
- të realizojë provën e funksionimit të pompës së naftës, të re ose të riparuar.

Te sistemi i ushqimit me benzinë

- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të pompës së benzinës së sistemit të ushqimit të motorit me injeksion benzine:
- të realizojë shkëputjen nga pompa e benzinës e tubit të dërgimit dhe tubit të prurjes së benzinës;
- të realizojë bllokimin e tubit të prurjes për mosrrjedhjen e benzinës;
- të realizojë shkëputjen e lidhjeve elektrike të pompës së benzinës;
- të realizojë çmontimin dhe heqjen e pompës së benzinës;
- të realizojë kontrollin dhe riparimin e pompës së benzinës (nëse është e nevojshme).
- të bëjë përzgjedhjen e pompës së re të benzinës (nëse është e nevojshme);
- të realizojë vendosjen dhe montimin e pompës së riparuar (ose të re) të benzinës;

- të realizojë lidhjen e pompës së benzinës me tubin e dërgimit dhe tubin e prurjes së benzinës;
- të kryejë lidhjet elektrike të pompës së benzinës;
- të realizojë provën e funksionimit të pompës së benzinës të zëvendësuar, të motorit me injeksion benzine.
- të zbatojë procedurat e riparimi ose zëvendësimit të injektorëve të sistemit të ushqimit të motorit me injeksion benzine:
- të realizojë përzgjedhjen e injektorëve të duhur të sistemit të ushqimit me injeksion benzine;
- të realizojë shkëputjen nga injektorët e tubave të dërgimit dhe të rikthimit të benzinës;
- të realizojë shkëputjen e lidhjeve elektrike të injektorit të benzinës;
- të realizojë çmontimin dhe heqjen e injektorëve nga kolektori i thithjes;
- të realizojë kontrollin dhe riparimin e injektorëve të benzinës;
- të realizojë vendosjen dhe montimin e injektorëve të riparuar ose të rinj;
- të realizojë lidhjen e injektorëve me tubat e dërgimit dhe të rikthimit të benzinës;
- të realizojë realizimin e lidhjeve elektrike të injektorëve të benzinës;
- të realizojë provën e funksionimit të injektorëve të riparuar ose të zëvendësuar.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të rregullatorit të presionit të benzinës:
- të realizojë kontrollin dhe matjen e parametrave teknikë të rregullatorit të presionit të benzinës;
- të realizojë shkëputjen e tubit të vakumit të rregullatorit të presionit;
- të realizojë çmontimin dhe heqjen e rregullatorit të presionit të benzinës;
- të realizojë vendosjen dhe montimin e rregullatorit të ri të presionit të benzinës;
- të realizojë lidhjen e tubit të vakumit të rregullatorit të presionit;
- të realizojë provën e funksionimit të rregullatorit të presionit të zëvendësuar.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të sistemit të ushqimit të motorit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 4 Kursanti kryen shërbime në sistemin e ftohjes së motorit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë dokumentacionin teknik të motorit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e ftohjes së motorit;
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në sistemin e ftohjes së motorit.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në sistemin e ftohjes së motorit.
- të realizojë kontrollin e elementeve të sistemit të ftohjes të motorit.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zëvendësimin e lëngut ftohës të sistemit të ftohjes së motorit.
- të përzgjedhë drejt lëngun ftohës.
- të zbrazë lëngun ftohës të përdorur.
- të realizojë shplarjen/pastrimin me ujë me presion të radiatorit dhe rrugëve të kalimit të lëngut ftohës.
- të hedhë sasinë e duhur të lëngut ftohës të ri.
- të realizojë provën e funksionimit të sistemit të ftohjes dhe kontrollin për rrjedhje.
- të realizojë pastrimet e nevojshme.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zëvendësimin e termostatit të sistemit të ftohjes së motorit.
- të përzgjedhë drejt termostatin e ri.
- të realizojë heqjen e termostatit të dëmtuar dhe të vendosë termostatin e ri të sistemit të ftohjes.
- të montojë si duhet kapakun e folesë së termostatit.
- të ndezë motorin dhe të kryejë provën e funksionimit të termostatit të ri të montuar.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zëvendësimin e tubave prej gome të sistemit të ftohjes.
- të përzgjedhë drejt tubin e ri për zëvendësim.
- të zëvendësojë tubin e dëmtuar me një tub të ri
- të pastrojë mirë pjesën e tubit metalik ku do të futet tubi prej gome.
- të lyejë me lëndë hermetizuese sipërfaqen ku do të bëhet bashkimi.
- të realizojë futjen dhe montimin e tubit të gomës në tubat metalike.
- të kontrollojë hermeticitetin e tubit prej gome të montuar.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zëvendësimin e pompës së ujit të sistemit të ftohjes së motorit.
- të përzgjedhë drejt pompën e re.
- të zbrazë lëngun ftohës nga sistemi i ftohjes.
- të zmontojë rripin e pulexhos së pompës.
- të zmontojë pulexhon e pompës.
- të zmontojë tubat që lidhin pompën me sistemin.

- të zmontojë pompën e ujit dhe të heqë guarnicionin hermetizues.
- të pastrojë sipërfaqen e takimit të guarnicionit hermetizues.
- të lyejë me hermetizues sipërfaqen e takimit.
- të vendosë si duhet guarnicionine ri hermetizues.
- të montojë si duhet pompën e re.
- të realizojë bashkimin e tubave lidhës me pompën e ujit.
- të montojë pulexhon e pompës.
- të montojë rrypin e pulexhos së pompës.
- të realizojë regjistrimin e shtrëngimit të duhur të rrypit të pulexhos së pompës.
- të mbushë sistemin e ftohjes me sasinë e duhur të lëngut ftohës.
- të kryejë provën e funksionimit të pompës së zëvendësuar
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të realizojë plotësimin e dokumentacionit teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe të riparimit në sistemin e ftohjes së motorit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 5 Kursanti shërbime në sistemin e vajisjes së motorit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë dokumentacionin teknik të motorit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e vajisjes së motorit;
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në sistemin e vajisjes së motorit.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në sistemin e vajisjes së motorit.
- të realizojë kontrollin e elementeve të sistemit të vajisjes të motorit.
- të përcaktojë saktë rradhën e punës për zëvendësimin e vajit dhe filtrit të vajit të motorit.
- të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura të punës.
- të përzgjedhë drejt vajin dhe filtrin e vajit.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zëvendësimin e vajit dhe filtrit të vajit të motorit.
- të zbatojë procedurat e duhura të zbrazjes së vajit të vjetëruar.
- të zëvendësojë filtrin e vajit
- të zbatojë drejt procedurat e hedhjes së vajit të ri.

- të realizojë ndezjen e motorit dhe kontrollin për rrjedhje vaji.
- të realizojë pastrimet e nevojshme.
- të realizojë zbrazjen e plotë të vajit dhe heqjen e nënkarterit me guarnicionin e tij;
- të çmontojë bulonat e shtrëngimit të pompës së vajit;
- të heqë pompën e vajit dhe të guarnicionit të saj;
- të çmontojë filtrin notues nga pompa e vajit dhe të bëjë pastrimin e tij;
- të çmontojë detalet e pompës së vajit;
- të realizojë pastrimin, matjen, kontrollin dhe përcaktimin e parregullsive të detaleve të pompës së vajit;
- të realizojë kontrollin dhe riparimin e valvolës së presionit të vajit;
- të realizojë zëvendësimin e pjesëve të dëmtuara të pompës së vajit;
- të realizojë montimin e detaleve të pompës së vajit;
- të realizojë montimin e filtrit notues me pompën e vajit;
- të realizojë montimin e pompës së vajit dhe të guarnicionit të saj;
- të realizojë montimin e nënkarterit e të guarnicionit të tij;
- të realizojë hedhjen e sasisë së duhur të vajit të motorit;
- të realizojë provën e funksionimit të pompës së zëvendësuar (ose të riparuar) të vajit;
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të bëjë plotësimin e dokumentacionit teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe të riparimit në sistemin e vajisjes së motorit

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 6 Kursanti kryen shërbime në sistemin elektrik të motorit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit elektrik të automjetit.
- të përzgjedhë veglat, instrumentat dhe pajisjet e duhura të punës.
- të vendosë automjetin në mënyrë të sigurtë në postin e punës.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në sistemin elektrik të motorit.
- të kryejë kontrollin pamor në sistemin elektrik të motorit.

Te motorino e lëshimit:

- të realizojë matje elektrike dhe kontrole të funksionimit të motorinos si dhe të përcaktojë parregullsitë

- të shkëputë lidhjet elektrike të motorinos
- të kryejë procedurat e çmontimit dhe heqjes së motorinos nga trupi i motorit;
- të kryejë procedurat e çmontimit të pjesëve të motorinos;
- të kryejë procedurat e montimit të pjesëve të reja të motorinos;
- të kryejë procedurat e vendosjes dhe montimit të motorinos së riparuar (ose të re);
- të montojë lidhjet elektrike të motorinos;
- të kryejë provat e funksionimit të motorinos së montuar

Te kandelet e motorit me benzinë:

- të zmontojë mbulesën e motorit.
- të bëjë kontrollet dhe matjet për përcaktimin e parregullsive te kandelet
- të zmontojë fijet e dëmtuara nga distributori dhe nga kandelet.
- të zmontojë kandelet e dëmtuara.
- të montojë si duhet kandelet e reja.
- të montojë sipas rradhës së duhur fijet e reja.
- të kryejë provat e funksionimit të motorit me fijet dhe kandelet e zëvendësuara.
- të montojë mbulesën e motorit.

Te kandeletat e motorit me naftë:

- të zmontojë mbulesën e motorit.
- të zmontojë përcjellësat e kandeletave të motorit me naftë.
- të kontrollojë me radhë kandeletat e motorit
- të zëvendësojë kandeletat e dëmtuara.
- të montojë përcjellësat e kandeletave të motorit me naftë.
- të kryejë provat e funksionimit të kandeletave të reja.
- të montojë mbulesën e motorit.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të realizojë plotësimin e dokumentacionit teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të sistemit elektrik të motorit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore dhe në mjediset e punës së repartit të shërbimit të motorëve në automjetet e lehta.
- Rekomandohen edhe vizita dhe praktikim në servise të automjeteve të lehta.
- Instruktori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shpjegimet të ilustruara me materiale pamore dhe me objekte konkrete, si dhe demonstrimet e punimeve që kryhen.
- Kursantët duhet të angazhohen në veprimtari konkrete në

---

mjediset e punës në repartin e shërbimit të motorëve në automjetet e lehta. Atyre duhet tu jepen detyra praktike për punimet në mekanizmat dhe sistemet e motorit, si dhe të nxiten që të diskutojnë në lidhje me detyrat që kryejnë dhe proceset e punës që vëzhgojnë.

- Gjatë vlerësimit të kursantëve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Repart pune për shërbime të motorëve të automjeteve të lehta.
- Automjete në gjendje pune.
- Komplet i materialeve, pjesëve të këmbimit, veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të punës në shërbimin e motorëve në automjetet e lehta.
- Kataloge, rregullore, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
Katalogë të motorëve, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.

---

3. Moduli “Punime në transmisionin e automjetit të lehtë”

<i>PERSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PUNIME NË TRANSMISIONIN E AUTOMJETIT TË LEHTË	MK-253-21
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të ndryshme të mirëmbajtjes, të zmontimit dhe montimit dhe të riparimit në elementët e transmisionit të fuqisë së automjetit të lehtë.	
Kohëzgjatja e modulit	70 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori; 80% Praktikë; 10% Vlerësime	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Kursantët duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar, të jenë mbi 16 vjeç dhe të kenë kryer modulin “Hyrje në profesionin e automekanikut”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Kursanti kryen shërbime në friksionin e automjetit. Kriteret e vlerësimit: Kursanti duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none"> - të analizojë drejt dokumentacionin teknik të friksionit mekanik të automjetit të lehtë. - të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontimin e friksionit mekanik. - të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontimin dhe montimin e friksionit mekanik. - të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për mirëmbajtjen dhe riparimin e friksionit mekanik. - të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në friksion. - të kontrollojë dhe të provojë funksionimin e friksionit mekanik si dhe të përcaktojë parregullsitë. - të çmontojë lidhjet mekanike, hidraulike dhe elektrike të friksionit me agregatet tjera. - zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të friksionin nga automjeti (nëse është e nevojshme) dhe ta pastrojë atë. - të zbatojë procedurat e duhura të vendosjes së friksionit mekanik të çmontuar në bangon e punës. - të çmontojë pjesët e friksionit mekanik. - të realizojë kontrole pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në friksion. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të pjesëve të dëmtuara të friksionit mekanik (diskun aktiv dhe diskun pasiv, kushinetën, pirunin etj.). - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të mekanizmit mekanik të komandimit të friksionit. - të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e mekanizmit mekanik të komandimit të friksionit.	

- të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të mekanizmit mekanik të komandimit friksionit (levat, fijen, guajnin etj.).
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e mekanizmit hidraulik të komandimit të friksionit.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të pjesëve të dëmtuara të mekanizmit hidraulik të komandimit friksionit (pompën e friksionit, cilindrin, tubat etj.).
- të kontrollojë dhe të rregullojë nivelin e alkoolit (dhe nxjerrjen e ajrit) të mekanizmit hidraulik të komandimit friksionit.
- të kryejë regjistrime në mekanizmin e komandimit (mekanik ose hidraulik), për mirëfunktionimin e friksionit.
- të kryejë grasatime në pjesët e friksionit të automjetit.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë mirëmbajtjes dhe riparimit të friksionit mekanik të automjetit të lehtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Kursanti kryen shërbime në kutitë e shpejtësisë mekanike dhe automatike.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë:

- të analizojë dokumentacionin teknik të kutisë së ndërrimit të shpejtësisë të automjetit të lehtë.
- të përgatitë vendin e punës për punime në kutinë e ndërrimit të shpejtësisë të automjetit.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në kutinë e ndërrimit të shpejtësisë të automjetit.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për punime në kutinë e ndërrimit të shpejtësisë të automjetit.

Te kutia manuale (mekanike) e ndërrimit të shpejtësisë:

- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në kutinë manuale të ndërrimit të shpejtësisë të automjetit.
- të zbatojë procedurat e zbrazjes së vajit nga kutia manuale e ndërrimit të shpejtësisë.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të lidhjeve mekanike dhe elektrike të kutisë manuale të shpejtësisë, me agregatet tjera.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të kutisë manuale të shpejtësisë nga automjeti (nëse është e nevojshme) dhe ta pastrojë e lajë atë.

- të zbatojë procedurat e duhura të vendosjes të kutisë manuale të shpejtësisë të çmontuar në bangon e punës.
- të çmontojë pjesët të mekanizmit të komandimit të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të çmontojë pjesët të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të realizojë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të çmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsisë në kutinë manuale të shpejtësisë dhe mekanizmin e komandimit të saj.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të pjesëve të dëmtuara të kutisë manuale të shpejtësisë (boshtet, rrotat e dhëmbëzuara, xhuntut, kushinetat, permistopat etj.).
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të mekanizmit mekanik të komandimit të kutisë manuale të shpejtësisë (levat, udhëzuesat, fiksatorët etj.).
- të rregullojë nivelin e vajit në kutinë manuale të shpejtësisë
- të kryejë regjistrime në mekanizmin e komandimit të kutisë manuale të shpejtësisë.
- të kryejë gratime të kutisë manuale të shpejtësisë.

Te kutia automatike e ndërrimit të shpejtësisë:

- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në kutinë automatike të ndërrimit të shpejtësisë të automjetit.
- të realizojë kontrollin pamor (për rrjedhje vaji) të kutisë automatike të shpejtësisë.
- të zbatojë procedurat e zbrazjes së vajit nga kutia automatike e ndërrimit të shpejtësisë.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të kapakut të filtrit të vajit dhe guarnicionit përkatës.
- të realizojë pastrimin e kapakut të filtrit të vajit
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e montimit të filtrit të vajit të kutisë automatike të shpejtësisë.
- të realizojë hedhjen e vajit të ri dhe rregullimin e nivelit të duhur.
- të realizojë regjistrimet e ndryshme në kutinë automatike të ndërrimit të shpejtësisë.
- të kryejë regjistrime dhe shtrëngime aty ku është e nevojshme.
- të kryejë gratime të kutisë automatike të shpejtësisë.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit në kutinë e ndërrimit të shpejtësisë në automjet.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.

- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Kursanti kryen shërbime në transmisionin kardanik të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë dokumentacionin teknik të transmisionit kardanik të automjetit të lehtë.
- të përgatitë vendin e punës për punime në transmisionin kardanik.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në transmisionin kardanik.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në punime në transmisionin kardanik.

Te automjeti me rrota të pasme aktive:

- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të transmisionit kardanik nga lidhjet me kutinë e shpejtësisë, transmisionin kryesor dhe suportin qendror (nëse ka).
- të realizojë ndarjen e xhuntave kardanike nga boshti kardanik
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të xhuntave kardanike.
- të realizojë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të zmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e transmisionit kardanik.
- të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të transmisionit kardanik (boshtit, kushinetës së suportit, kryqeve, kushinetave të kryqeve etj.).
- të montojë transmisionin kardanik me kutinë e shpejtësisë, transmisionin kryesor dhe suportin qendror.
- të balancojë boshtin kardanik të montuar.

Te automjeti me rrota të para aktive:

- të zbatojë procedurën e zmontimit të gjysëmboshtit të majtë dhe të djathtë nga akset e rrotave të para aktive.
- të zbatojë procedurën e zmontimit të gjysëmboshteve të majtë dhe të djathtë nga lidhjet me diferencialin.
- të realizojë ndarjen e xhuntave omokinetike nga gjysëmboshtet.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të xhuntave omokinetike.
- të realizojë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të zmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në pjesët e gjysëmboshteve.
- të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të gjysëmboshteve (boshtet, xhuntat etj.).
- të montojë gjysëmboshtet e majtë dhe të djathtë me diferencialin dhe me akset e rrotave të para aktive.
- të kryejë gratime të xhuntave të gjysëmboshteve.

- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit të transmisionit kardanik.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 4 Kursanti kryen shërbime në transmisionin kryesor, diferencialin dhe gjysëmboshtet e automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë dokumentacionin teknik të transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve të automjetit të lehtë.
- të përgatitë vendin e punës për punime në transmisionin kryesor, diferencialin dhe gjysëmboshtet e automjetit.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentet për punime në transmisionin kryesor, diferencialin dhe gjysëmboshtet e automjetit.
- të marrë informacion paraprak për parregullsitë në transmisionin kryesor, diferencialin dhe gjysëmboshtet e automjetit.
- të vendosë në mënyrë të sigurtë automjetin në postin e punës.
- të zbatojë procedurat e zbrazjes së vajit nga diferenciali.

Te automjeti me rrota të pasme aktive:

- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit e transmisionit kryesor nga transmisioni kardanik.
- të realizojë zmontimin e gjysëmboshteve.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të pjesëve të kutisë së transmisionit kryesor dhe diferencialit.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të pjesëve transmisionit kryesor.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të pjesëve të diferencialit.
- të realizojë kontrolle pamore (gjurmët e kontaktit të dhëmbëve) dhe matje të pjesëve të zmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në diferencial, transmision kryesor dhe gjysëmboshte.
- të zëvendësojë dhe të montojë pjesë të dëmtuara të transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve
- të montojë pjesë të kutisë së transmisionit kryesor dhe diferencialit.
- të montojë gjysëmboshtet.

Te automjeti me rrota të para aktive:

- të zbatojë procedurën e zmontimit të gjysëmboshteve të

- majtë dhe të djathtë.
  - të ndajë diferencialin nga lidhjet me gjysëmboshtet të majtë dhe të djathtë.
  - të zmontojë pjesët e kutisë së diferencialit.
  - të zmontojë pjesët e diferencialit.
  - të kryejë kontrolle pamore dhe matje të pjesëve të zmontuara për përcaktimin e saktë të parregullsive në diferencial.
  - të kryejë zëvendësimin dhe montimin e pjesëve të dëmtuara të diferencialit.
  - të montojë pjesët e kutisë së diferencialit.
  - të lidhë diferencialin me gjysëmboshtet të majtë dhe të djathtë.
  - të kontrollojë dhe të rregullojë nivelin e vajit në kutinë e transmisionit kryesor dhe diferencialit.
  - të kryejë grasatime në transmisionin kryesor, diferencial dhe gjysëmboshte.
  - të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të përzgjedhur pjesët e transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve që zëvendësohen.
  - të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
  - të bëjë llogaritjen e shpenzimeve për materialet dhe punën e kryer.
  - të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit të transmisionit kryesor, diferencialit dhe gjysëmboshteve
- Instrumentet e vlerësimit:***
- Pyetje përgjigje me gojë.
  - Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore dhe në mjediset e punës së repartit të shërbimeve xhenerike në automjetet e lehta. Rekomandohen edhe vizita dhe praktikim në servise të automjeteve të lehta.
- Instruktori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shpjegimet të ilustruara me materiale pamore dhe me objekte konkrete, si dhe demonstrimet e punimeve që kryhen.
- Kursantët duhet të angazhohen në veprimtari konkrete në mjediset e punës në repartin e shërbimeve xhenerike në automjetet e lehta. Atyre duhet tu jepen detyra praktike për punimet e mirëmbajtjes dhe riparimit në elementet e transmisionit të fuqisë në automjetet e lehta, si dhe të nxiten që të diskutojnë në lidhje me detyrat që kryejnë dhe proceset e punës që vëzhgojnë.
- Gjatë vlerësimit të kursantëve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për

---

çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Repart pune për shërbime xhenerike në sistemin e transmisionit të fuqisë të automjeteve të lehta.
  - Automjete në gjendje pune
  - Elemente të transmisionit të fuqisë, makete.
  - Komplet i materialeve, pjesëve të këmbimit, veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të punës në shërbimet xhenerike në automjetet e lehta.
  - Pjesë këmbimi për sistemin e transmisionit të fuqisë së automjeteve.
  - Lubrifikues të ndryshëm.
  - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje dhe kontrolle.
  - Katalogë të elementëve të transmisionit të fuqisë, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-

4. Moduli “Punime në sistemin e drejtimit të automjetit të lehtë”

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kod	PUNIME NË SISTEMIN E DREJTIMIT TË AUTOMJETIT TË LEHTË	MK-18-254-21
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson nxënësit për të kryer punime të ndryshme të zmontimit dhe montimit, diagnostikimit, mirëmbajtjes dhe riparimit në mekanizmat e tipeve të ndryshme të sistemeve të drejtimit në automjetet e lehta.	
Kohëzgjatja e modulit	40 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori; 80% Praktikë; 10% Vlerësime	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Kursantët duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar, të jenë mbi 16 vjeç dhe të kenë kryer modulën “Hyrje në profesionin e automekanikut”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Kursanti kryen shërbime në sistemin e levave të kthimit të automjetit. Kriteret e vlerësimit: Kursanti duhet të jetë i aftë: <ul style="list-style-type: none"> - të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të drejtimit të automjetit të lehtë. - të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e sistemit të levave të kthimit të automjetit. - të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontim/montimin e sistemit të levave të kthimit të automjetit. - të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontimin dhe montimin e sistemit të levave të kthimit të automjetit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimin e sistemit të levave të kthimit. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në sistemin e levave të kthimit të automjetit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të lidhjeve të levës (levave) me krahun (krahët) me mekanizmin e kthimit. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të lidhjeve (kokave sferike) të levave me njëra-tjetrën. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në lidhjet (kokat sferike) e levave me njëra-tjetrën. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të kokave sferike të levave. - të kryejë gratime në pjesët e sistemit të levave të kthimit të automjetit. - të zbatojë procedurat e matjes dhe regjistrimit të këndeve të rrotave.	

- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve në sistemin e levave të kthimit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 2 Kursanti kryen shërbime në mekanizmin e kthimit të sistemit të drejtimit të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të drejtimit të automjetit të lehtë.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmit të kthimit të automjetit.
- të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmit të kthimit të automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në mekanizmin e kthimit të automjetit.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmit të kthimit.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të lidhjes (lidhjeve) të krahut (krahëve) të mekanizmit të kthimit me levën (levat) e kthimit të rrotave dhe me boshtin e timonit.
- të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë të parregullsive të lidhjes (lidhjeve) të krahut (krahëve) të mekanizmit të kthimit me levën (levat) e kthimit të rrotave dhe me boshtin e timonit.
- të zbatojë procedurat e zbrazjes së vajit nga mekanizmi i kthimit të automjetit.
- të realizojë shkëputjen e lidhjeve mekanike dhe elektrike të mekanizmit të kthimit me pjesët e tjera të automjetit.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të mekanizmit të kthimit nga automjeti.
- të zbatojë procedurat për zmontim/montimin e pjesëve të mekanizmit të kthimit.
- të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë parregullsive të pjesëve të mekanizmit të kthimit.
- të zëvendësojë pjesët e dëmtuara të mekanizmit të kthimit.
- të kryejë grasatime në pjesët e mekanizmit të kthimit.
- të kryejë regjistrime në mekanizmin e kthimit.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së

mjedisit gjatë punimeve në mekanizmin e kthimit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Kursanti kryen shërbime në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të drejtimit të automjetit të lehtë.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e elementëve të përforcuesit të sistemit të drejtimit të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.
- të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontim/montimin e elementëve të përforcuesit të sistemit të drejtimit të automjetit.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontim/montimin e elementëve të përforcuesit të sistemit të drejtimit të automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në përforcuesin e sistemit të drejtimit të automjetit.

Te sistemi i drejtimit me përforcues hidraulik:

- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin të lidhjeve mekanike të përforcuesit hidraulik (grupit të paralelit) me levat e kthimit, suportet dhe me boshtin e timonit.
- të zbatojë procedurat e zbrazjes së vajit nga sistemi.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve hidraulike të përforcuesit hidraulik me pompën hidraulike.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e përforcuesit hidraulik.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pjesëve të përforcuesit hidraulik.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të pjesëve të përforcuesit hidraulik.
- të zëvendësojë pjesët e demtuara të përforcuesit hidraulik.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve mekanike (rip-pulexho) dhe hidraulike të pompës hidraulike të sistemit të drejtimit.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të lidhjeve mekanike dhe hidraulike të pompës hidraulike.
- të zëvendësojë pjesët e lidhjeve mekanike dhe hidraulike të pompës hidraulike të sistemit të drejtimit.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pompës hidraulike nga automjeti.

- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pjesëve të pompës hidraulike.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të pjesëve të pompës hidraulike.
- të zëvendësojë pjesët e pompës hidraulike.
- të rregullojë sasinë e vajit në mekanizmin hidraulik të kthimit.

Te sistemi i drejtimit me përforcues elektrik:

- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve elektrike të përforcuesit elektrik.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve mekanike të përforcuesit elektrik me levat e kthimit dhe me boshtin e timonit.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e përforcuesit elektrik nga automjeti.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pjesëve të përforcuesit elektrik.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë parregullsive të pjesëve të përforcuesit elektrik.
- të zëvendësojë pjesët e përforcuesit elektrik.
- të kryejë grasatime në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.
- të kryejë regjistrime në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit në përforcuesit e sistemit të drejtimit të automjetit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 4 Kursanti kryen shërbime në grupin e timonit të sistemit të drejtimit të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të drejtimit të automjetit të lehtë.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e grupit të timonit.
- të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontim/montimin e grupit të timonit.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontim/montim e grupit të timonit.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në grupit e timonit.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të

- lidhjeve elektrike të grupit të timonit.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimin e volantit nga boshti i timonit.
  - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të boshtit të timonit nga mekanizmi i kthimit.
  - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të boshtit të timonit nga kollona mbajtëse.
  - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të pjesëve përbërëse të boshtit të timonit.
  - të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë të parregullsive të pjesëve përbërëse të boshtit të timonit.
  - të zëvendesojë pjesët përbërëse të boshtit të timonit.
  - të zbatojë procedurat e duhura të zmontim/montimit të grupit të timonit.
  - të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë të parregullsive të grupit të timonit.
  - të zëvendesojë pjesët përbërëse të grupit të timonit.
  - të kryejë gratatime dhe regjistrime në pjesët përbërëse të grupit të timonit.
  - të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
  - të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
  - të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit në grupin e timonit.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore dhe në mjediset e punës së repartit të shërbimeve xhenerike në automjetet e lehta. Rekomandohen edhe vizita dhe praktikim në servise të automjeteve të lehta.
- Instruktori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shpjegimet të ilustruara me materiale pamore dhe me objekte konkrete, si dhe demonstrimet e punimeve që kryhen.
- Kursantët duhet të angazhohen në veprimtari konkrete për mirëmbajtjen dhe riparimin e elementeve të sistemit të drejtimit të automjetit të lehtë, në repartin e shërbimeve xhenerike. Atyre duhet tu jepen detyra praktike për punimet në sistemin e drejtimit, si dhe të nxiten që të diskutojnë në lidhje me detyrat që kryejnë dhe proceset e punës që vëzhgojnë.
- Gjatë vlerësimit të kursantëve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

**Kushtet e
e domosdoshme
për realizimin e
modulit**

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve të lehta.
  - Automjete në gjendje pune
  - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për punime në sistemin e drejtimit të automjeteve të lehta.
  - Pjesë këmbimi për sistemin e drejtimit të automjeteve të lehta.
  - Lubrifikues.
  - Komplet i veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të nevojshme për matje dhe kontrole në sistemin e drejtimit.
- Katalogë të automjeteve, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul
-

5. Moduli “Punime në sistemin e frenimit të automjetit të lehtë”

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PUNIME NË SISTEMIN E FRENIMIT TË AUTOMJETIT TË LEHTË	MK-18-255-21
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson kursantët për të kryer punime të ndryshme të diagnostikimit, të mirëmbajtjes, të zëvendësimit dhe të riparimit në mekanizmat e sistemit të frenimit të automjetit të lehtë.	
Kohëzgjatja e modulit	40 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori; 80% Praktikë; 10% Vlerësime	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Kursantët duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar, të jenë mbi 16 vjeç dhe të kenë kryer modulën “Hyrje në profesionin e automekanikut”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Kursanti kryen shërbime në frenat e automjetit.</p> <p>Kriteret e vlerësimit: Kursanti duhet të jetë i aftë:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të frenimit të automjetit të lehtë. - të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për punime në sistemin e frenimit të automjetit. - të përcaktojë drejt rradhën e punës për punime në frenat e automjetit. - të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentat e duhura për punime në sistemin e frenimit. - të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në sistemin e frenimit të automjetit të lehtë. <p>Te frenat me disk:</p> <ul style="list-style-type: none"> - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin të lidhjeve hidraulike të frenit me disk. - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin të ferrodave (shojeve), sustave dhe regjistruarëve të frenit me disk. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të ferrodave (shojeve), sustave dhe regjistruarëve të frenit me disk. - të zëvendësojë ferrodën (shojet), sustat dhe regjistruarët e frenave me disk - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e nofullës së frenit me disk. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të nofullës së frenit me disk. - të zëvendësojë nofullën e frenit me disk. - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pistonit dhe gominave të cilindrit të nofullës. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të pistonit dhe gominave të cilindrit të 	

---

nofullës.

- të zëvendësojë pistonin dhe gominat e cilindrit të nofullës.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e diskut të rrotës.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të diskut të rrotës.
- të zëvendësojë diskutin e rrotës.

Te frenat me tambur:

- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e tamburit të rrotës.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve hidraulike të frenit me tambur.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e çepave, levave, sustave dhe regjistruesve të frenit me tambur.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të çepave, levave, sustave dhe regjistruesve të frenit me tambur.
- të zëvendësojë çepat, levat, sustat dhe regjistruesit e frenit me tambur.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e cilindrit të frenimit.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të cilindrit të frenimit.
- të zëvendësojë cilindrin e frenimit.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pistonave dhe gominave të cilindrit të frenimit.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të pistonave dhe gominave të cilindrit të frenimit.
- të zëvendësojë pistonat dhe gominat e cilindrit të frenimit.
- të kryejë grasatime në sistemin e frenimit.
- të bëjë rregullimin e nivelit të alkoolit në sistemin e frenimit
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit në frenat e automjetit të lehtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 2 Kursanti kryen shërbime në sistemin e frenimit me ABS të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të frenimit me ABS të automjetit të lehtë.

- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e elementëve të sistemit të frenimit me ABS të automjetit.
- të përgatitë vendin e punës për punime në sistemin e frenimit me ABS të automjetit.
- të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontim/montimin e elementëve të sistemit të frenimit me ABS të automjetit.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontim/montimin e elementëve të të sistemit të frenimit me ABS të automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në sistemin e frenimit me ABS të automjetit.
- të realizojë kontrole për përcaktimin dhe rregullimin e nivelit të alkoolit në sistemin e frenimit me ABS.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve dhe pjesëve elektrike (siguresës, llampës sinjalizuese, përcjellësave, releve, çelësave etj.).
- të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë parregullive të pjesëve elektrike.
- të zëvendësojë pjesët elektrike të dëmtuara.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pjesëve elektronike (modulit të kontrollit, modulit të zbatimit, sensorëve etj.).
- të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë parregullive të pjesëve elektronike.
- të zëvendësojë pjesët elektronike të dëmtuara.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pjesëve mekanike/hidraulike (pompën hidraulike, rezervuarin e alkoolit, akumulatorin e presionit, valvolat, rregullatorin e presionit, tubat e alkoolit etj.).
- të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë parregullive të pjesëve mekanike/hidraulike.
- të zëvendësojë pjesët mekanike/hidraulike të dëmtuara.
- të kryejë regjistrimet dhe rregullimet e duhura në sistemin e frenimit me ABS.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit në sistemin e frenimit me ABS të automjetit të lehtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 3 Kursanti kryen shërbime në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë:

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të

- frenimit të automjetit të lehtë.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmit hidraulik të komandimit të frenave të automjetit.
  - të përgatitë vendin e punës për punime në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave të automjetit.
  - të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave të automjetit.
  - të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave të automjetit.
  - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve elektrike nga mekanizmi hidraulik i komandimit të frenave.
  - të zbatojë procedurat e zbrazjes së alkoolit nga sistemi i frenimit.
  - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e tubit të vakumit nga përforcuesi me vakum i mekanizmit të komandimit të frenave.
  - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e tubave të alkoolit nga cilindrat e frenimit dhe nga cilindri qendror i frenimit.
  - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e tubave të alkoolit, përforcuesit me vakuum, rezervuarit të alkoolit dhe cilindrit qendror të frenimit.
  - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pjesëve të cilindrit qendror të frenimit (trupit, sustave, pistonave, gominave etj.).
  - të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë parregullsive të pjesëve të cilindrit qendror të frenimit.
  - të zëvendësojë pjesë të cilindrit qendror të frenimit.
  - të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e pedalit të frenimit dhe të pjesëve të lidhura me të.
  - të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë parregullsive të pedalit të frenimit dhe të pjesëve të lidhura me të.
  - të zëvendësojë pedalin e frenimit dhe pjesët e lidhura me të.
  - të zbatojë procedurat e duhura për mbushjen e sistemit të frenimit me alkool dhe nxjerrjen e ajrit nga sistemi i frenimit hidraulik.
  - të kryejë regjistrimet (përcaktimin e rrugës së lirë të pedalit) në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave.
  - të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
  - të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
  - të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit në mekanizmin hidraulik të komandimit të frenave.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

RM 4 Kursanti kryen shërbime në mekanizmin e frenave të dorës së automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të frenimit të automjetit të lehtë.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmit të frenave të dorës të automjetit.
- të përzgjedhë veglat dhe pajisjet e duhura për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmit të frenave të dorës së automjetit.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontim/montimin e elementëve të mekanizmit të frenave të dorës së automjetit.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në mekanizmin e frenave të dorës së automjetit.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e rrotave të prapme të automjetit.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e lidhjeve të fijeve të çelikut me levat përkatëse në frenat e rrotave të prapme.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e kokave të fijeve të çelikut nga foletë përkatëse në levën e frenave të dorës.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e guajnit të frenit të dorës nga kapëset dhe heqjen e tij.
- të zbatojë procedurat e duhura për zmontim/montimin e levës së frenave të dorës dhe pjesëve të saj.
- të realizojë kontrole për përcaktimin e saktë të parregullsive të levës së frenave të dorës dhe pjesëve të saj.
- të zëvendësojë pjesë të levës së frenave të dorës
- të kryejë regjistrimet në mekanizmin e frenave të dorës.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve të mirëmbajtjes dhe riparimit në mekanizmin e frenave të dorës së automjetit të lehtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje - përgjigje me gojë.
- Vëzhgim me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore dhe në mjediset e punës së reparit të shërbimeve xhenerike në automjetet e lehta

-
- Instruktori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shpjegimet të ilustruara me materiale pamore dhe me objekte konkrete, si dhe demonstrimet e punimeve që kryhen.
  - Kursantët duhet të angazhohen në veprimtari konkrete për punimet e mirëmbajtjes dhe riparimit në sistemin e frenimit të automjetit të lehtë. Atyre duhet ti jepen detyra praktike, si dhe të nxiten që të diskutojnë në lidhje me detyrat që kryejnë dhe proceset e punës që vëzhgojnë.
  - Gjatë vlerësimit të kursantëve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.
  - Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Repart pune për shërbime xhenerike të automjeteve të lehta.
  - Automjete në gjendje pune
  - Komplet i materialeve, pjesëve të këmbimit, veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të punës për punime në sistemin e frenimit në automjetet e lehta.
  - Pjesë këmbimi për sistemin e frenimit të automjeteve.
  - Lubrifikues, alkool frenash.
  - Katalogë, manuale, udhëzues, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul
-

6. Moduli “Punime në sistemin e elektrik të automjetit të lehtë”

<i>PERSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PUNIME NË SISTEMIN E ELEKTRIK TË AUTOMJETIT TË LEHTË	MK-18-256-21
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson kursantët për të kryer punime të ndryshme të kontrollit dhe zëvendësimit të pjesëve në sistemet elektrike të automjeteve të lehta.	
Kohëzgjatja e modulit	30 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori; 80% Praktikë; 10% Vlerësime	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Kursantët duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar, të jenë mbi 16 vjeç dhe të kenë kryer modulën “Hyrje në profesionin e automekanikut”.	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	<p>RM 1 Kursanti kryen shërbime në burimet e ushqimit me energji elektrike të automjetit.</p> <p><i>Kriteret e vlerësimit:</i> Kursanti duhet të jetë i aftë :</p> <ul style="list-style-type: none"> - të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit elektrik të automjetit. - të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentat e duhura për punime në burimet e ushqimit me energji elektrike. - të vendosë automjetin në mënyrë të sigurtë në vendin e punës. - të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në burimet e ushqimit me energji elektrike. - të kryejë kontrollin pamor në burimet e ushqimit me energji elektrike. <p><i>Te bateria e automjetit:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - të kryejë kontrollin pamor të gjendjes fizike të baterisë. - të analizojë shënimet teknike të baterisë. - të kontrollojë funksionimin e baterisë duke provuar lëshimin e motorit. - të përgatitë testerin për kontrollin e baterisë. - të kontrollojë tensionin në polet e baterisë (pa ngarkesë) dhe të përcaktojë parregullsitë. - të kontrollojë për rrjedhje elektrike (shkarkim) të baterisë dhe të përcaktojë parregullsitë - të kontrollojë kapacitetin e baterisë (me ngarkesë) dhe të përcaktojë parregullsitë - të shkëputë kabllo të baterisë nga polet, të pastrojë dhe të grasatojë kontaktet. - të çmontojë baterinë nga mbajtësja. - të kontrollojë dhe të rregullojë dendësinë e duhur të elektrolitit. - të kontrollojë dhe të plotësojë nivelin e elektrolitit në 	

---

bateri.

- të përgatitë aparaturën për ringarkimin e baterisë dhe të kryejë procedurat për ngarkimit e baterisë së shkarkuar.
- të kryejë procedurat e montimit në mbajtëse të baterisë së riparuar ose të ringarkuar.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të baterisë së dëmtuar.
- të kryejë lidhjen e kablllove të baterisë.
- të kryejë provat e funksionimit të baterisë pas shërbimeve të kryera ose pas zëvendësimit.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të për zgjedhur elektrolitin ose pjesët e tjera të baterisë që do të zëvendësohen.

Te alternatori dhe rregullatori i automjetit:

- të përgatitë vendin e punës dhe automjetin për shërbimin e alternatorit dhe rregullatorit të sistemit të furnizimit me energji elektrike në automjet.
- të analizojë shënimet teknike të alternatorit dhe rregullatorit.
- të kryejë kontrollin pamor të gjendjes fizike të alternatorit, rregullatorit dhe lidhjeve elektrike.
- të kryejë kontrollin dëgjimor të zhurmës së alternatorit gjatë punës.
- të bëj kontrollin dhe regjistrimin e shtrëngimit të duhur të rripit të alternatorit
- të bëj shkëputjen e përçuesve elektrikë të alternatorit dhe rregullatorit, si dhe pastrimin e kontakteve.
- të kryejë kontrollin në ngarkesë të tensionit dhe rrymës në dalje të alternatorit dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të kontrollojë tensionin në dalje të rregullatorit në ngarkesë minimale dhe maksimale dhe të përcaktojë parregullsitë.
- të kontrollojë gjendjen e funksionimit të alternatorit, rregullatorit dhe qarkut të furnizimit, me anë të lidhjes “by pass” (lidhjes së shkurtër).
- të bëjë çmontimin e alternatorit të dëmtuar nga mbajtëset.
- të bëjë montimin e alternatorit të ri në mbajtëse.
- të bëjë vendosjen dhe shtrëngimin e rripit të alternatorit.
- të kryejë lidhjen e përcjellësve elektrikë të alternatorit.
- të kryejë provat e funksionimit të alternatorit dhe rregullatorit pas shërbimeve të kryera ose pas zëvendësimit
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë shërbimit të burimeve të energjisë elektrike në automjet.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 2 Kursanti kryen shërbime në elementet e sistemit elektrik të automjetit.

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë dokumentacionit teknik të sistemit elektrik të automjetit të lehtë.
- të përgatitë vendin e punës dhe automjetin për punime në sistemin e elektrik të automjetit të lehtë.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet e punës dhe instrumentet matëse e kontrolluese për shërbimin e sistemit elektrik të automjetit të lehtë.

Te pajisjet ndriçuese dhe sinjalizuese të automjetit:

- të kryejë kontrolle dhe matje për përcaktimin e parregullsive në elementet e pajisjeve ndriçuese dhe sinjalizuese të automjetit të lehtë.
- të zëvendësojë siguresat mbrojtëse të elementeve të sistemit të ndriçimit dhe sinjalizimit.
- të zbatojë procedurat e shkëputjes, kontrollit, pastrimit dhe rivendosjes së fishave të përcjellësve dhe kontakteve të elementeve të sistemit të ndriçimit dhe sinjalizimit.
- të zbatojë procedurat e çmontimit, kontrollit, pastrimit, zëvendësimit dhe montimit të çelësve të ndryshëm për komandimin e ndriçuesve dhe sinjalizuesve.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të llampave të ndriçuesve kryesorë të automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të ndriçuesve kryesorë të automjetit.
- të zbatojë procedurat e regjistrimit të fenerëve të ndriçuesve kryesorë të automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të llampave të sinjaleve të kthimit dhe të rrezikut të automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të fenerëve të sinjaleve të kthimit dhe të rrezikut të automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të llampave të sinjaleve të frenimit dhe lëvizjes mbrapa të automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të fenerëve të sinjaleve të frenimit dhe lëvizjes mbrapa të automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të llampave të ndriçuesve të kabinës së automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të llampave të ndriçuesve të aparaturave në kroskotin e automjetit.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të bories, çelësit dhe relesë së bories.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të elementeve të sistemit të alarmit (sirenës, sensorëve, modulit elektronik, llampës sinjalizuese)
- të kryejë provat e funksionimit të pajisjeve të ndriçimit

dhe sinjalizimit pas shërbimeve ose zëvendësimeve të kryera.

- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të për zgjedhur pjesët e këmbimit që do të zëvendësohen

Te pajisjet ndihmëse në automjetet:

- të kryejë kontrolle dhe matje për përcaktimin e parregullsive në pajisjet ndihmëse të automjetit.
- të kontrollojë dhe të zëvendësojë siguresat mbrojtëse të pajisjeve ndihmëse të automjetit.
- të zbatojë procedurat e shkëputjes, kontrollit, pastrimit dhe rivendosjes së fishave të përcjellësve dhe kontakteve të elektromotorëve të pajisjeve ndihmëse.
- të zbatojë procedurat e zëvendësimit të çelësve të ndryshëm të dëmtuar, që komandojnë pajisjet ndihmëse.
- të zbatojnë procedurat e çmontimit të elektromotorit të dëmtuar nga pajisja ndihmëse përkatëse (fshirësit e xhamave, ventiluesit në sistemin e ngrohjes dhe kondicionimit, ngritësit e xhamave të dyerve, ventilatori i sistemit të ftohjes etj.).
- të montojë elektromotorin e riparuar ose të zëvendësuar në pajisjen ndihmëse përkatëse.
- të rivendosë lidhjet elektrike të elektromotorit të montuar.
- të realizojë provat e funksionimit të elektromotorit të riparuar ose zëvendësuar.
- të përdorë dokumentacionin teknik (katalogët) për të për zgjedhur pjesët e këmbimit që do të zëvendësohen.
- të kujdeset për veglat, aparatet dhe pajisjet e punës.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për materialet.
- të realizojë llogaritjen e shpenzimeve për punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimet e kryera.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik dhe të ruajtjes së mjedisit gjatë shërbimit të sistemit elektrik të automjetit të lehtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore dhe në mjediset e punës së repartit të shërbimit në sistemet elektrike në automjetet e lehta. Rekomandohen edhe vizita dhe praktika në servise të automjeteve të lehta.
- Instruktori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shpjegimet të ilustruara me materiale pamore dhe me objekte konkrete, si dhe demonstrimet e punimeve që kryhen.
- Kursantët duhet të angazhohen në veprimtari konkrete në mjediset e punës në repartin e shërbimit në sistemet elektrike në automjetet e lehta. Atyre duhet tu jepen detyra praktike për punimet në sistemin elektrik, si dhe të nxiten që të diskutojnë në lidhje me detyrat që kryejnë dhe proceset e punës që vëzhgojnë.
- Gjatë vlerësimit të kursantëve duhet të vihet theksi te verifikimi

---

i shkallës së arritjes së shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.

- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuar për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:

- Repart pune për shërbime në sistemet elektrike të automjeteve të lehta.
  - Automjet në gjendje pune.
  - Komplet i materialeve, pjesëve të këmbimit, veglave dhe pajisjeve të punës për shërbimin në sistemet elektrike të automjeteve të lehta.
  - Komplet i instrumenteve të nevojshme për matje dhe kontrolle.
  - Pjesë këmbimi për sistemet elektrike të automjeteve të lehta.
  - Kataloge, rregullore, manuale, udhëzuesa, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-

7. Moduli “Punime në sistemin e ecjes dhe të varjes së automjetit të lehtë”

<i>PËRSHKRUESI I MODULIT</i>		
Titulli dhe kodi	PUNIME NË SISTEMIN E ECJES DHE TË VARJES SË AUTOMJETIT TË LEHTË	MK-18-257-21
Qëllimi i modulit	Një modul që aftëson kursantët për të kryer punime të ndryshme të zëvendësimit të pjesëve në sistemet e ecjes dhe të varjes së automjetit të lehtë.	
Kohëzgjatja e modulit	30 orë mësimore Rekomandohet: 10% Teori; 80% Praktikë; 10% Vlerësime	
Niveli i parapëlqyer për pranim	Kursantët duhet të kenë përfunduar arsimin e detyruar, të jenë mbi 16 vjeç dhe të kenë kryer modulën “Hyrje në profesionin e automekanikut”	
Rezultatet e të mësuarit (RM) dhe procedurat e vlerësimit	RM 1 Kursanti kryen shërbime në sistemin e ecjes së automjetit. Kriteret e vlerësimit: Kursanti duhet të jetë i aftë : <ul style="list-style-type: none"> - të analizojë dokumentacionin teknik të sistemit të ecjes të automjetit. - të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e elementëve të sistemit të ecjes. - të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentat e duhura për të shërbime në elementët e sistemit të ecjes. - të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në elementët e sistemit të ecjes. - të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontim/montimin e elementëve të sistemit të ecjes. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të rrotës nga mocoja. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të gomës nga disku. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në gomë dhe disk. - të riparojë gomën e shpuar. - të montojë gomën në disk. - të realizojë balancimin e rrotës. - të montojë rrotën në moco. të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të mocos së rrotës. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në mocon e rrotës. - të zëvendësojë mocon e rrotës. - të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të kushinetës së rrotës. - të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në kushinetën e rrotës. - të zëvendësojë kushinetën e rrotës.	

-
- të kryejë grasetime në pjesët e sistemit të ecjes së automjetit.
  - të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
  - të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
  - të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
  - të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve në sistemin e ecjes së automjetit të lehtë.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

RM 2 Kursanti kryen shërbime në sistemin e varjes së automjetit

Kriteret e vlerësimit:

Kursanti duhet të jetë i aftë :

- të analizojë drejt dokumentacionin teknik të sistemit të varjes së automjetit të lehtë.
- të përcaktojë drejt rradhën e punës për zmontim/montimin e elementëve të sistemit të varjes.
- të përzgjedhë veglat, pajisjet dhe instrumentat e duhura për shërbimin e elementëve të sistemit të varjes.
- të marrë informacionin paraprak për parregullsitë në elementët e sistemit të varjes.
- të përgatitë automjetin dhe vendin e punës për zmontimin e elementëve të sistemit të varjes.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të krahëve, levave dhe shpatullave të sistemit të varjes së akseve të para dhe të prapme të automjetit.
- të realizojë matje dhe kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive të krahëve, levave dhe shpatullave të sistemit të varjes.
- të zëvendësojë krahët, levat dhe shpatullat e dëmtuara të sistemit të varjes.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të balestrave (spirale ose me fletë) të sistemit të varjes.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në balesta (spirale ose me fletë).
- të zëvendësojë balestat (spirale ose me fletë) e sistemit të varjes.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të amortizatorëve të sistemit të varjes.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në amortizatorët.
- të zëvendësojë amortizatorët e sistemit të varjes.
- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të stabilizatorëve të sistemit të varjes.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në stabilizatorët.
- të zëvendësojë stabilizatorët e dëmtuar të sistemit të varjes.

- të zbatojë procedurat e duhura të zmontimit të gominave të sistemit të varjes.
- të realizojë kontrolle për përcaktimin e saktë të parregullsive në gomina.
- të zëvendësojë gominat e sistemit të varjes.
- të kryejë grasatime në pjesët e sistemit të varjes së automjetit.
- të kryejë regjistrime në sistemin e varjes.
- të tregojë kujdesin e duhur për veglat dhe pajisjet e punës.
- të llogaritë shpenzimet për materialet dhe punën e kryer.
- të plotësojë dokumentacionin teknik dhe financiar për shërbimin e kryer.
- të zbatojë rregullat e sigurimit teknik e të ruajtjes së mjedisit gjatë punimeve në sistemin e varjes.

Instrumentet e vlerësimit:

- Pyetje – përgjigje me gojë.
- Vëzhgimi me listë kontrolli.

Udhëzime për zbatimin e modulit

- Ky modul duhet të trajtohet në klasë mësimore dhe në mjediset e punës së repartit të shërbimeve xhenerike në automjetet e lehta. Rekomandohen edhe vizita dhe praktikim në servise të automjeteve të lehta.
- Instruktori i praktikës duhet të përdorë sa më shumë të jetë e mundur shpjegimet të ilustruara me materiale pamore dhe me objekte konkrete, si dhe demonstrimet e punimeve që kryhen.
- Kursantët duhet të angazhohen në veprimtari konkrete në mjediset e punës në repartin e shërbimeve xhenerike në sistemin e ecjes dhe të varjes në automjetet e lehta. Atyre duhet ti jepen detyra praktike për punimet në sistemin e ecjes dhe të varjes, si dhe të nxiten që të diskutojnë në lidhje me detyrat që kryejnë dhe proceset e punës që vëzhgojnë.
- Gjatë vlerësimit të kursantëve duhet të vihet theksi te verifikimi i shkallës së arritjes së shprehive praktike që parashikohen në këtë modul.
- Realizimi i pranueshëm i modulit do të konsiderohet arritja e kënaqshme e të gjitha kriterëve të realizimit të specifikuara për çdo rezultat të të mësuarit.

Kushtet e domosdoshme për realizimin e modulit

- Për realizimin si duhet të modulit është e domosdoshme të sigurohen mjediset, veglat, pajisjet dhe materialet e mëposhtme:
- Repart pune për shërbime *xhenerike* të automjeteve të lehta.
  - Automjet në gjendje pune
  - Komplet i materialeve, pjesëve të këmbimit, veglave, pajisjeve dhe instrumenteve të punës për shërbimet në sistemin e ecjes dhe të varjes në automjetet e lehta.
  - Pjesë këmbimi për sistemin e ecjes dhe varjes së automjeteve.
  - Lubrifikues të ndryshëm.
  - Kataloge, rregullore, manuale, udhëzuesa, materiale të shkruara në mbështetje të çështjeve që trajtohen në modul.
-